

PROJE TABANLI ÖĞRENME YAKLAŞIMI VE TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA¹

Musa KAYA *

Gülşen ORAN**

* Demirci Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi, Manisa, musakaya1071@gmail.com

** Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, gulsen.oran1988@gmail.com

ÖZET

Davranışçı psikolojiye göre eğitim, kişide öğrenme yaşantıları yoluyla istendik davranış değişiklikleri oluşturma sürecidir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre ise, eğitim, yaşantılar yoluyla, deneyimleyerek, gözlemleyerek, deneme-yanılma yoluyla, kendi bilişsel şemalarını yapılandırma sürecidir. Tarih boyunca eğitimin ana amacı, kültürün tüm nesillere yayılmasını sağlamaktır. Eğitim, çoğunlukla bireylerde istendik davranışları geliştirme süreci olarak tanımlanır. Örgün veya yaygın eğitim kurumları bu amaca hizmet etmek üzere organize edilerek çağın gerektirdiği donanıma sahip bireyler yetiştirilmeye çalışılır. Doğal olarak yaşanan dönemin özellikleri eğitimde gerçekleştirilecek olan bütün faaliyetleri şekillendirir. Her dönem kendi eğitim anlayışını ve felsefesini yaratır. Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı da öğrenenlere sağladığı imkânlar ve avantajlarıyla 21. yüzyılda yetiştirilmek istenilen insan niteliklerini destekleyecek ve geliştirecek özelliklere sahiptir. Bu gerçekten yola çıkılarak araştırmada proje tabanlı öğrenme yaklaşımının niçin tercih edilmesi gerektiği sorusuna cevap vermeye çalışılmış; proje tabanlı öğrenme yaklaşımının tanımı, proje tabanlı öğrenmede konu, proje tabanlı çalışmalarında bilgi toplama üzerinde durularak proje hazırlama dersinde Türkçe öğretimine yönelik olarak hazırlanan bir çalışma örneği ortaya konulmuştur. Çalışma, 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılında Demirci Anadolu Kız Meslek Lisesi, Bilişim Teknolojileri Bölümünde öğrenim görmekte olan 10. sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler 6 haftalık süre içinde şiir türleri (epik, lirik, satirik, didaktik ve pastoral) antolojisi hazırlamış, bu sürecin sonunda çalışmalarını sınıfta sunarak projelerini tamamlamışlardır.

Anahtar sözcükler: Türkçe öğretimi, proje tabanlı öğrenme, şiir anatomisi

PROJECT-BASED LEARNING APPROACH AND A SAMPLE APPLICATION IN TEACHING

ABSTRACT

According to behaviourist psychology, education is the process by which required behaviours could be formed through learning experiences of a person. According to the constructive approach, education is the process by

¹ Bu makale 24-25 Nisan 2015 tarihleri arasında Belçika'nın Gent şehrinde yapılan 1. Uluslararası Türkçe Öğretimi Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

which cognitive schemes could be formed through trial-error method and experiences by making observations and experiments. Throughout history, the major aim of education is to make culture spread into all generations. Education is a process often described as a behavioural development in a required way. By organizing formal and non-formal educational institutions that will serve for this purpose, it was aimed to grow individuals equipped with the modern understanding and formation. Naturally, the characteristics of the ongoing era could determine and form nearly most of the educational activities. Every age creates their own educational philosophy and understanding. Project based learning approach, with all its opportunities and advantages it presents, has every kind of features in developing and supporting an individual that is expected to be in the 21st century. Considering this reality, in the study, it was intended to answer the question why Project based learning approach should be preferred; the definition of project based learning approach was given and the importance of choosing topic in project based learning was emphasized. Data collecting was underlied in project-based studies and a sample study was conducted about teaching Turkish in Project preparation lesson. The study was carried out with the participation of 10th grade students studying in the department of information Technologies in Demirci Anatolian girls vocational high school in 2013-2014 education year. Students prepared a poetry anthology with its types (epic, lyric, satiric, didactic and pastoral) within 6 weeks period and after this period they presented their works in the class and completed their projects.

Keywords: Teaching Turkish, Project-based learning, Poetry anthology.

1. GİRİŞ

Günümüzde sınavda kullanılmak veya kısa süre için birtakım bilgilerin ezberlendiği bir sistemle öğrenci yetiştirmek tercih edilmemekte, öğrenilen bilgi ve edinilen tecrübelerin farklı alanlarda kullanılması istenmektedir. Bunun için de bilgiler farklı alanlarda kullanılacak biçimde örgütlenmeli tıpkı gerçek hayatta olayların birbiriyle bağlantılı olduğu gibi elde edilen bilgiler arasında anlamlı bağlar kurulmalıdır. Bunun sistemli bir şekilde gerçekleştirilmesi için de okullarda disiplinler arası yaklaşımın benimsenmesi gerekir. Proje tabanlı öğrenme bu yaklaşımlardan birisidir.

Temelinde proje kavramının yer aldığı bu öğrenme yaklaşımı öğrencilerin gerçek hayatta da karşılaşılabilecekleri sorunların çözümünde önemli tecrübeler kazandıracak niteliktedir. Çalışmaların başlangıcından sonuna kadar öğrencilerin sürekli aktif olduğu bu strateji sınıf içinde veya dışında öğrencilerin kendi öğrenmelerini düzenlemelerini sağlayan bir dizi çalışmaların planlanarak yürütülmesini, sunulmasını ve değerlendirilmesini kapsar.

2006'da uygulanmaya başlanan Türkçe Öğretim Programında, yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak uygulama ve etkinliklerin öğrenci merkezli olarak yürütülmesi planlanmış, öğrencinin eğitim sürecinde daha etkin olması hedeflenmiştir (MEB, 2006). Bu doğrultuda; öğrencinin aktif olarak katılımını gerektiren proje tabanlı öğrenme yaklaşımıyla düzenlenmiş öğrenme ortamının günümüz eğitim anlayışına ve şartlarına uygun olduğu gibi Türkçe öğretim programına da uygun olduğunu söylemek mümkündür.

1.2 Proje Tabanlı Öğrenme

Yapılandırmacı bakış açısıyla öğrenme, etkinlik ve deneyimlerden anlam inşa etme sürecidir. Buna göre öğrenme sürecinde öğrenci bilginin pasif alıcısı değil, süreç içerisinde aktif role sahip olan bir özne durumundadır. Öğrenci; sorumluluk alan, dış dünyayla bağlantı kuran, bilgiye kendi çalışmalarıyla ulaşan ve elde ettiği bilgiyi kullanabilen bireydir. Öğretmen ise süreçte sadece yol gösterici ve işleyişi kolaylaştıran bir rehber vazifesi görür (Arpa, 2010).

Öğrenmenin kolay, etkili ve kalıcı bir biçimde gerçekleşmesine dönük olarak çok sayıda öğretim stratejisi ortaya çıkmıştır. Genel olarak öğretim stratejisi, “bir konunun öğrenilmesinde birden çok yöntem ve tekniğin birlikte kullanılmasıyla bireyin duyularına gelen uyarıların kısa ve uzun süreli belleğe transfer edilmesi, uzun süreli belleğin işletilmesine” denir (Küçükahmet, 1994, s. 40). Yaygın olarak strateji kavramının yerine “yaklaşım” kelimesinin kullanıldığı da görülür. Öğretim stratejisi konunun seçilmesinden analizine, öğrenme ortamının düzenlenmesinden değerlendirmeye kadar bir dizi etkinliği kapsar. Bu anlamda öğrenmenin kalıcı ve etkili gerçekleşmesini isteyen öğretmen en uygun strateji, yöntem ve tekniği belirleyerek öğrenme ortamını düzenlemek zorundadır.

Proje, bir konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak amacıyla yapılan derinlemesine bir araştırmadır (Helm ve Katz, 2001, s.1). İngilizcedeki karşılığı ‘Project Based Learning’ olan ve Türkçe’ ye çoğunlukla “Proje Tabanlı Öğrenme” olarak çevrilen (Çakallıoğlu, 2008; Keser, 2004; Demirhan, 2002; Erdem ve Akkoyunlu, 2002; Korkmaz, 2002) bu kavram, araştırma yoluyla öğretim stratejilerinden birini karşılar (Demirel, 2004).

1.3 Proje Tabanlı Öğrenmede Konu

Proje konusu öğrencinin seyrettiği bir TV programından, okuduğu bir kitaptan veya bir ders konusundan seçilebilir. Konular öğretmen tarafından verilebileceği gibi öğrenciler tarafından da önerilebilir. Önemli olan proje konusu olarak verilecek çalışmanın öğrencilerin araştırmasına, düşünmesine, elde edilen verileri kendilerince yeniden düzenleyerek işlemelerine uygun olmasıdır (Saban, 2002).

1.4 Proje Tabanlı Öğrenme Çalışmalarında Bilgi Toplama

Proje çalışmalarında çok farklı kaynaklar kullanılarak istenilen bilgilere ulaşılabilir. Bu kaynaklardan bazıları şunlardır (Güzel, 2005):

- Ders kitabı, gazete ve çeşitli süreli yayınlar
- Okul ve ildeki kütüphaneler
- Alanında uzman kişiler, öğretmenler veya diğer yetkili kişiler
- Deney, gözlem yapma
- Proje ile ilgili kuruluşlardan yardım alma
- İnternette tarama yapma
- Beyin fırtınası yapma
- Kanıt ve örnek toplama
- Radyo, TV programları ve haberlerin takip edilmesi

1.5 Proje Tabanlı Öğrenmede Çalışmaların Değerlendirilmesi

Proje çalışmalarında değerlendirme sonuca/ürüne bakılarak değil bütün süreç dikkate alınarak yapılmalıdır. Projenin başlangıç, uygulama ve sonuç bölümleri ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Çünkü her aşamada öğrencinin farklı becerilerini ve yaratıcılık özelliklerini sergilediği çalışmalar gerçekleştirilir. Değerlendirmeler öğrencinin süreçte ne yaptığı ve ne kadar yaptığını göstermenin dışında çalışmanın devamında da neler yapması gerektiği konusunda öğrenciye yol gösterecek nitelikte olmalıdır (Yurtluk, 2003).

Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı ile ilgili verilen bu uygulama aşamaları genel olarak proje konusunun belirlenmesi, yapılacak çalışmaların planlanması, araştırma, elde edilen sonuçların sunulması ve değerlendirilmesi süreçlerini içermektedir. Bütün aşamalarda öğrencinin etkin olarak yer aldığı görülmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde proje tabanlı öğrenmenin ana dili öğretiminde kullanılacak uygun bir yaklaşım olduğu söylenebilir. Çünkü Türkçe öğretimi öğrencilerin Türkçeyi etkili ve güzel kullanarak birbirleriyle ve çevreleriyle iyi bir iletişim kurmalarını amaçlar. Bu doğrultuda proje tabanlı öğrenme yaklaşımı kullanılarak düzenlenecek öğrenme etkinlikleri Türkçe dersinde belirlenen hedeflere ulaşmada yararlı olacağı düşünülmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma deneysel olup proje çalışması 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Demirci Anadolu Kız Meslek Lisesi, Bilişim Teknolojileri Bölümünde okuyan 22 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, haftada iki ders saati olan proje hazırlama dersinde 8 hafta boyunca sürdürülmüştür.

2.1 Projenin Uygulanması

1. Proje çalışmasına başlanmadan önce öğrencilere proje çalışmalarının özellikleri, planlama ve uygulama basamakları hakkında bilgi verilmiştir. Yapacakları antoloji çalışmasına yönelik olarak şiir bilgisiyle ilgili genel bir değerlendirme yapılmıştır.
2. Öğrencilerin istekleri doğrultusunda 3-4 kişinin bulunduğu 6 grup oluşturulmuştur.
3. Her gruba hazırlayacakları antoloji için şiir türleri (epik, lirik, didaktik, pastoral ve satirik) rastgele verilmiş, türlere uygun şiirleri seçtikten sonra uygun görsellerle destekleyerek bir derleme yapmaları gerektiği ifade edilmiştir. Türlelere uygun şiirler bulabilmeleri için de öncelikle şiir ve şiir türleri ile ilgili kendilerinin araştırma yaparak konuyla ilgili gerekli bilgileri öğrenmeleri istenmiştir. Öğrenciler, yapacakları araştırmalarda elde ettikleri verilerin kaynaklarını belirtebilmeleri amacıyla kaynakça yazımı konusunda bilgilendirilmişlerdir.
4. Projenin uygulama aşamasında öğrencilerin okulda ve okul dışında yaptıkları proje çalışmalarıyla ilgili sorularının cevaplandırılacağı ifade edilerek gerektiğinde rehberlik çalışması yapılmıştır.
5. Öğrencilerin çalışma takvimini kendilerinin oluşturmaları sağlandıktan sonra gerekli kontroller yapılarak uygun görülen yerlerde düzeltmelere gidilmiştir. Öğrencilerin hazırladıkları plana ve iş bölümüne uygun bir şekilde çalışıp çalışmadıkları her hafta yapılan kontrol ve öğrencilerin hazırladıkları haftalık çalışma raporlarıyla takip edilmiştir.
6. Projenin 6 haftası öğrencilerin çalışmalarını hazırlamalarına 2 haftası ise çalışmaların sunularak değerlendirilmesine ayrılmıştır.

7. Her grup projenin sunumunu önceden belirtilen 20-25/05/2014 tarihlerinde yapmış, öğrencilerin yaptıkları sunumlar Özer ve Özkan (2010) tarafından geliştirilen proje çalışma sunusu değerlendirme formu ile değerlendirilmiştir.

2.2 Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılında Demirci Anadolu Kız Meslek Lisesi, Bilişim Teknolojileri Bölümünde öğrenim görmekte olan 10. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu 22 öğrenciden oluşmakta olup grubun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme türü araştırmacının tesadüfi örnekleme yapmadan oluşturmaya çalıştığı, genellenebilir özelliği taşıyan örnekleme yöntemidir (Baş, 2008).

2.3 Veri Toplama Araçları

Proje Sunumu Gözlem Çizelgesi: Özer ve Özkan (2010) tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Öğrenciler tarafından hazırlanan ürünlerin ve yapılan sunumların araştırmayı yürüten öğretmen tarafından değerlendirilebilmesi için adaylardan beklenen davranışlar 21 maddede toplanmıştır. Çizelge (pekiyi, iyi, orta, zayıf, hiç yok) olacak şekilde 5’li likert tipinde hazırlanmıştır. Öğrencilerin sunumları sırasında, araştırmacı tarafından her grup için tek bir çizelge doldurulmuştur. Gruplar madde için en yüksek 4 puan alırken en düşük 0 puan almaktadırlar. Gözlem çizelgesinden alınabilecek toplam puan aralığı ise 0- 84’tür.

2.4 Verilerin Analizi

Proje Sunumu Gözlem Çizelgesi: Bu ölçekte 0-21 puan arası “kötü”; 22-42 puan arası “orta”; 43-63 puan arası ise “iyi” ve 64-84 arası “çok iyi” düzey olarak belirlenmiş ve proje ürünleri bu puanlar üzerinden dereceli olarak (çok iyi, iyi, orta, kötü) değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Aşağıda araştırmacı tarafından proje sunumu değerlendirme boyutunda çok iyi, iyi, orta ve kötü düzeyde değerlendirilen proje çalışmalarına yönelik bulgular puan sıralamasına göre verilmiştir. Çalışma grupları 1’den 6’a kadar numaralandırılarak adlandırılmış ve bulguların sunulmasında da bu adlandırmalar kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin hazırladıkları projeler ayrıca sunulmuştur.

Tablo 1: Çalışmalara Ait Değerlendirmeler

Değerlendirilecek Öğrenci Davranışları		1.GRUP					2.GRUP					3.GRUP					4.GRUP					5.GRUP					6.GRUP					
		PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	PEKIYI	İYİ	ORTA	ZAYIF	HİÇ YOK	
1	Projenin özgünlüğü			X				X					X					X										X				
2	Bilgi doğruluğu				X			X				X					X									X						
3	Problemin belirlenmesi		X				X					X					X										X					
4	Proje çalışma planı		X				X					X					X										X					
5	Grup içindeki görev dağılımı		X				X					X					X											X				
6	İhtiyaç belirleme			X			X					X					X										X					
7	Kaynak tarama				X			X					X				X										X					
8	Deney-gözlem araçlarının amaca uygunluğu			X			X					X					X										X					
9	Deney yöntemini açıklama		X				X					X					X										X					
10	Uygun istatistiklerin seçimi		X				X					X					X										X					
11	Verilerin analizi				X			X				X					X										X					
12	Bulguların sunumu		X				X					X					X										X					
13	Bulguların kaynakla yorumlanması				X			X					X				X										X					
14	Gelecek çalışmalar için önerilerde bulunma			X					X				X				X										X					
15	Kaynakların gösterilmesi				X			X					X				X												X			
16	Sunu sırasında sorulara cevap verme				X			X					X				X										X					
17	Konuyu ilgi çekecek şekilde sunma				X			X					X				X										X					
18	Sunuyu materyalle destekleme			X				X					X				X										X					
19	Sunuda dil kullanımı ve anlatım tutarlılığı				X			X					X				X										X					
20	Verilen sürede sunuyu yapma			X				X					X				X										X					
21	Sunuda gurup üyelerinin işbirliği/uyumu			X				X					X				X										X					

1 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 40 olup orta düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışmada maddeler pekiyi (4) ve hiç yok (0) dışındaki diğer puanlara göre değerlendirilmiştir. Altı madde iyi (3) yedi madde orta (2) puan ile değerlendirilirken sekiz madde ise zayıf (1) puanla değerlendirilmiştir. Bu çalışmada zayıf puan ile değerlendirilen maddeler ilk sırada yer alırken ikinci sırada orta ve üçüncü sırada ise iyi puanla değerlendirilen maddeler yer almaktadır.

2 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 42 olup orta düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışmada maddeler pekiyi (4) ve hiç yok (0) dışındaki diğer puanlara göre değerlendirilmiştir. İkişer madde iyi (3) ve zayıf (1) puan ile değerlendirilirken on yedi madde ise orta (2) puanla değerlendirilmiştir. Çalışmada, “problemin belirlenmesi, proje çalışma planı” maddeleri iyi (3) puan ile değerlendirilirken “kaynak tarama, gelecek çalışmalar için önerilerde bulunma” maddeler ise zayıf (1) puanla değerlendirilmiştir.

3 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 50 olup iyi düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışmada maddeler pekiyi (4) ve hiç yok (0) dışındaki diğer puanlara göre değerlendirilmiştir. Bir madde zayıf (1) puanla değerlendirilirken on madde iyi (3) ve on madde orta (2) puanla değerlendirilmiştir. Çalışmada en düşük puan “kaynak tarama” maddesinde alınırken diğer maddeler eşit olacak biçimde iyi (3) ve orta (2) puanla değerlendirilmiştir.

4 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 54 olup iyi düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışmada hiçbir madde çok iyi (4), zayıf (1) ve hiç yok (0) puanı ile değerlendirilmemiştir. Çalışmada on iki madde iyi (3) ve dokuz madde de orta (2) puan ile değerlendirilmiştir. Bu sonuçlar, çalışmanın orta seviyenin biraz üzerinde iyi bir çalışma olduğunu göstermektedir.

5 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 79 olup çok iyi düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışma, “projenin özgünlüğü, ihtiyaç belirleme, deney-gözlem için önerilen araçların amaca uygunluğu, deney yöntemini açıklama, bulguların sunumu” maddelerinde iyi puanla (3) değerlendirilirken geri kalan 16 maddenin tamamında çok iyi (4) puanla değerlendirilmiştir.

6 numaralı grup tarafından hazırlanan bu çalışmanın toplam puanı 54 olup iyi düzeyde çalışma olma özelliği taşımaktadır. Bu grup tarafından hazırlanan çalışmada maddeler hiç yok (0) dışındaki diğer puanlara göre değerlendirilmiştir. Birer madde pekiyi (4) ve zayıf (1) puan ile değerlendirilirken on bir madde iyi (3) ve sekiz madde ise orta (2) puanla değerlendirilmiştir. “Bilgilerin doğruluğu” maddesinde en yüksek puan alınırken “kaynakların gösterilmesi” maddesinde ise en düşük puan alınmıştır.

4. SONUÇ

2013-2014 eğitim-öğretim yılında Manisa ili, Demirci Anadolu Kız Meslek Lisesi Bilişim Teknolojileri Bölümünde okuyan 22 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen şiir antolojisi hazırlama ve değerlendirme çalışması 8 haftalık bir sürecin sonunda tamamlanmıştır. Hazırlanan çalışmalar, gruplara verilen birer ders saati süresinde sınıfta sunularak değerlendirilmiştir.

Toplam 6 grubun katılımıyla hazırlanan çalışmalar, Özer ve Özkan (2010) tarafından geliştirilen Proje Sunumu Gözlem Çizelgesi kullanılarak değerlendirilmiştir. Hazırlanan çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda en yüksek puanın 79; diğer çalışmaların sırasıyla 54 (2 grup), 50, 42 ve 40 puan olduğu görülmüştür.

Projeye katılan öğrenciler süreç boyunca sürekli olarak değişik kaynaklardan araştırma yaparak çalışmalarını hazırlamışlar, bu çalışma sayesinde şiir bilgisiyle ilgili belli bir birikime sahip olmanın yanı sıra çok sayıda şiiri okuyarak bu türe ait güzel örnekleri ve farklı şairleri tanıma fırsatı bulmuşlardır. Bu çalışma ile öğrenciler; belli bir plan dâhilinde, grup arkadaşlarıyla iş birliği yaparak, kendi sorumluluklarını yerine getirerek, çeşitli kaynaklardan tarama yaparak ve elde ettiği verileri analiz ederek bir ürün ortaya koymuş; böylece ileride yapılacak olan benzer çalışmalar için tecrübe kazanmışlardır. Hazırlanan çalışmaların çeşitli eksikliklerine ve yanlışlarına rağmen bu çalışmanın Türkçe öğretimi açısından en önemli yanı öğrencilerin çok sayıda şiir ve kitap okumaları, daha önce hiç bilmedikleri bazı şairleri ve eserleri tanıma fırsatı bulmalarıdır. Bu bağlamda Türkçe öğretmenleri, proje tabanlı öğrenme yaklaşımından yararlanmalı; öğrencilerin farklı edebi eserleri inceleyerek bir ürün ortaya koymalarını sağlayacak çalışmalara yönlendirmelidir.

KAYNAKÇA

Arpa, P. (2010). *Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Strateji, Yöntem ve Tekniklerinin Seçimine ve Kullanımına Etkisi*. M. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Baş, T. (2008). *Anket*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Çakallıoğlu, S. N. (2008). *Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Fen Bilgisi Öğretiminin Akademik Başarı Ve Tutuma Etkisi*. Çukurova Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Demirel, Ö. Başbay, A. Uyangör, N. ve Bıyıklı C. (2001). Proje Tabanlı Öğrenme Modelinin Öğrenme Sürecine ve Öğrenci Tutumlarına Etkisi. *10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 7-9 Haziran, Bildiriler Kitabı, 2, 878-889.

Demirhan, C. (2002). *Program Geliştirmede Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı*. Hacettepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Demirhan, C., Demirel, Ö. (2003). Program Geliştirmede Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(5), 48-61.

Erdem, M. (2002). Proje Tabanlı Öğrenme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 172-179.

Erdem, M. ve Akkoyunlu, B. (2002). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Beşinci Sınıf Öğrencileriyle Yürütülen Ekip Proje Tabanlı Öğrenme Yöntemi Üzerine Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 1, 2-11.

Güzel, G. (2005). *Proje Çalışmalarında Senaryo Hazırlama, Bilgi Toplama, Rapor Hazırlama, Sunum Ve Eylem*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Helm, J.H. & Katz, L. G. (2001). *Young Investigators: The Project Approach In The Early Years*. New York: *Teachers College Press*.

Korkmaz, H. (2002). *Fen Eğitiminde Proje Tabanlı Öğrenmenin Yaratıcı Düşünme, Problem Çözme ve Akademik Risk Alma Düzeylerine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

MEB. (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6, 7, 8. sınıflar)*, Ankara: MEB Yayınları.

Özer, D. Z. ve Özkan, M. (2010). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü Öğretmen Adaylarının Biyoloji Konularında Hazırladıkları Projelerin Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımları Açısından Değerlendirilmesi: Bursa İli Örneği. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 615-641.

Saban, A. (2002). *Öğrenme Öğretme Süreci*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yurtluk, M. (2003). *Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Matematik Dersi Öğrenme Süreci ve Öğrenci Tutumlarına Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bil. Enstitüsü Eğitim Bil. Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.